

Omfattande välfärdsberättelse för Nykarleby 2022-2026

1	Introduktion	4
2	Välfärdspolitik	4
2.1	Kommunfullmäktige	4
2.2	Välfärdsnämnden	5
2.3	Välfärdssektorn	5
2.4	Styrdokument för välfärdsarbetet	7
2.5	Påverkansorganen	7
2.6	Samarbetsgrupper - Servicesystemets funktion och förmåga och sätt att svara på välfärdsbehoven	7
2.7	Strukturer med avseende på teknik och miljö	10
2.8	Kommunikation	10
2.9	Resurser för välfärdsarbetet	11
2.10	Nära samarbete med välfärdsområdet i Österbotten	11
2.11	Övrigt samarbete	12
2.12	Feedback från invånare	12
3	Invånarnas hälsa och välfärd	13
3.1	Barn och unga	14
3.1.1	Nöjd med livet för närvarande	14
3.1.2	Rusmedel	16
3.1.3	Mobbning	17
3.1.4	Skoltrötthet	18
3.1.5	Övervikt	19
3.1.6	Våld	19
3.1.7	Delaktighet i skolan	21
3.1.8	Motion	22
3.1.9	Sömn	24
3.2	Vuxna	24
3.2.1	Sömn	24
3.2.2	Våld och otrygghet	25
3.2.3	Våld och otrygghet enligt utbildningsnivå	25
3.2.4	Brott mot liv och hälsa	27
3.2.5	Våld i nära relationer	27
3.2.6	Psykisk hälsa	28
3.3	Ekonomi och livskraft	28
3.4	Befolkning	32
3.4.1	Inflyttare och utflyttare	32
3.4.2	Befolkningsprognos	33
3.4.3	Utbildningsnivå	34
3.5	Livskraft	35

3.5.1 Risk för fattigdom bland barn	35
3.5.2 Arbetslöshet	36
3.6 Ojämlighet i hälsa och välfärd mellan olika befolkningsgrupper	37
3.7 PYLL-kompassen för hälsa och välfärd	37
4 Det förebyggande arbetets kostnader och eventuella resultat	38
5 Välfärdsplanen nästa steg	39

1 Introduktion

Välfärdsberättelsen och -planen är en del av kommunens strategiska ledning. De är verktyg som kan användas i planeringen, uppföljningen, utvärderingen och rapporteringen av främjandet av hälsa och välfärd i kommunen. Kommunens välfärdsberättelse lyfter fram välfärdens bakgrundsfaktorer, styrkor och utvecklingsbehov. Välfärdsberättelsen är en beskrivning med tillhörande slutsatser om välfärdspolitiken, invånarnas hälsa och välfärd, förändringar i faktorer som påverkar hälsa och välfärd, servicesystemets funktion och förmåga och sätt att svara på välfärdsbehoven.

2 Välfärdspolitiken

Nykarleby stad jobbar för en omfattande och inkluderande välfärd för alla sina invånare. För att uppnå detta mål har staden antagit en välfärdspolitik som ligger till grund för planering och genomförande av olika åtgärder och i kommunstrategin som uppdaterades 2023. Stadens välfärdspolitik bygger på grundläggande principer som solidaritet, jämlikhet, hållbarhet och delaktighet. Dessa principer genomsyrar alla åtgärder och strävar efter att skapa en rättvis och inkluderande samhällsstruktur där varje individ ges möjlighet att uppnå sin fulla potential och leva ett gott och meningsfullt liv. En central del av välfärdspolitiken är att främja social rättvisa och minska ojämlikheter. Nykarleby stad strävar efter att skapa lika möjligheter för alla invånare oavsett ålder, kön, etnisk bakgrund eller socioekonomisk status. Detta uppnås genom att erbjuda tillgång till kvalitativ utbildning, möjlighet till kultur och idrott och rekreation, tillgång till bostäder och ett tryggt trafikklimate.

Främjandet av välfärd och hälsa är en del av den ordinarie verksamheten i staden. Nykarleby stads personalorganisation är organiserad i tre avdelningar: förvaltnings- och ekonomiavdelningen, bildningsavdelningen och tekniska avdelningen. Den politiska organisationen är indelad i en stadsstyrelse med två sektioner (Personalsektionen & Sektionen för stödtjänster) samt sju nämnder (revision, miljö, tekniska, Utbildning, välfärd, suomen, centralvalnämnd) två råd (rådet för funktionshindrade & äldre rådet) och ungdomsfullmäktige.

Den lagstadgade revisionsnämnden har till uppgift bland annat enligt 121 § i kommunallagen att bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen. Med denna befogenhet kan revisionsnämnden också aktivt ta ställning till läget för främjandet av hälsa och välfärd och till hur de mål som kommunen ställt upp har nåtts i kommunen.

I det följande redogörs för de strukturer som är särskilt viktiga för främjandet av välfärd och hälsa i staden.

2.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige, ansvarar för beslut som främjar hälsa och välfärd i kommunen. Fullmäktige ålägger olika verksamhetsområden att beakta välfärds- och hälsoaspekterna i sin verksamhet.

2.2 Valfärdsnämnden

En ny nämndstruktur i vilken valfärdsnämnden ingår godkändes av Nykarleby fullmäktige 26.1.2017. I förvaltningsstadgan från 2022 (godkänd i SFM 8.9.2022, 30 §) definieras valfärdsnämndens uppgiftsområde som främjande av välfärd och hälsa för invånarna, fritid, idrott, kultur, ungdom, Arbis, bibliotek, museer, stadens image-, marknadsförings- och trivselfrågor, projektansökningar och turism) i samarbete med stadens övriga sektorer, föreningar, organisationer och församlingar. Valfärdsnämndens verksamhet främjar hälsa och välfärd i enlighet med HYTE-indikatorerna.

Att främja hälsa och välfärd är en omfattande uppgift som förutsätter sektorövergripande samarbete.

2.3 Valfärdssektorn

Valfärdssektorn har en motiverad, kunnig och aktiv personal, och är en viktig lokal aktör för främjande av invånarnas trivsel samt fysiska och mentala hälsa. Valfärdssektorn stöder och genomför projekt tillsammans med tredje sektorn.

Kommunens idrottsanläggningar är up-to-date vad gäller standard och inventarier. För att främja en aktiv livsstil och uppmuntra till regelbunden motion satsade staden på flera nya initiativ. År 2023 anställdes en motionsrådgivare på projektbasis som erbjuder stöd och vägledning för alla, men främst barn och ungdomar, som önskar ta sina första steg mot en mer aktiv livsstil. Motionsrådgivaren ger råd, skapar individuella träningsplaner och assisterar då staden utvecklar sitt motionsfrämjande arbete, speciellt för unga som inte aktivt deltar i idrottsföreningsverksamhet. Det finns stora förhoppningar om att dessa initiativ kommer att leda till en hälsosammare och mer aktiv befolkning. Staden gör också kundresponsenkäter bland användarna av idrottsplatser och sammankallar till gemensamma möten med idrottssällskap och föreningar.

Kulturaktiviteter och kreativa verkstäder stöder den mentala hälsan. Arbis kurs- och föreläsningsutbud ligger, tack vare aktiv trendspaning, hela tiden "steget före". Konstskolan för barn och unga (Konstis), som är en del av Nykarleby Arbis, har ett mångsidigt utbud kring varierande former av bildkonst för olika åldersgrupper samt en läroplan de följer. Bibliotekstjänster utvecklas ständigt i takt med det övriga samhället och personalen jobbar läsfrämjande med olika evenemang och i nära samarbete med bland annat skolorna. Pepparkakshuset har utvecklats till en välbesökt samlingspunkt för ungdomar. En mångsidig internationell ungdomsverksamhet av hög kvalitet upprätthålls. Kuddnäs museum är ett levande museiområde med omfattande verksamhet för skol- och andra grupper. Inkluderande evenemang och arrangemang skapar samhörighet och stärker bilden. Satsningarna kring förebyggande åtgärder skapar förutsättningar för invånarnas välfärd. Verksamhetens värdegrund genomsyras av jämlikhet, tolerans och acceptans. Den verksamhet som valfärdssektorn i Nykarleby bedriver har sin grund i de lagstadgade uppgifterna och målsättningen är att främja kommuninvånarnas välmående och hälsa. Den verksamhet som ordnas i kommunen ska vara s.k. "lågtröskel"-program, vem som helst ska kunna delta oavsett kön, ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning och funktionsvariation. Ev.

deltagaravgifter hålls så låga som möjligt för att möjligheten att delta inte ska vara beroende av ekonomisk situation.

Välfärdssektorn jobbar aktivt för att nå nya personer som kanske inte naturligt hittar till verksamheten.

Nykarleby stad är till arealen sett relativt stor, med flertalet byar. Välfärdssektorn erbjuder därför i mån av möjlighet också program och aktiviteter utanför centrumområdet, ute i byarna. Arbis håller årligen ungefär 20% av kursutbudet ute i byarna och samarbetar med byaråd och -föreningar för att få tips på kurser och föreläsningar som efterfrågats. Olika kultur- och fritidsevenemang ordnas också i mån av möjligheter såväl i centrum som ute i periferin. Välfärdsavdelningen ordnar teaterresor, konserter och gästspel och deltar i regionala och nationella kulturprojekt. Nykarleby är även medlem i BARK, Barnkulturnätverket i Österbotten. Nykarleby bibliotek med verksamhet på tre olika ställen; centrum, Munsala och Jeppo erbjuder ett mångsidigt utbud av böcker, tidningar, e-böcker och andra typer av media. Biblioteket håller även sagostunder på flertalet olika språk. Förutom svenska och finska så har också personer med till exempel arabiska, ryska och ukrainska som hemspråk kunnat ta del av dessa. Kulturläroplanen 2020–2022, som reviderades och godkändes i november 2019, ligger som grund för en del av det samarbete som görs mellan välfärdssektorn, småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen. Under 2023 uppdaterades kulturläroplanen och då kom Topeliusgymnasiet med på grund av den förlängda läroplikten.

Munsalagården med Munsala bibliotek, festsal/gymnastiksal, serveringsutrymme, klättervägg, ett ungdomsutrymme och ett gym är en central punkt för både idrottsaktiviteter, möten och förstås bibliotekstjänsterna. I Jeppo finns också ett bibliotek och ett gym i närheten intill skolfastigheten. Ett samarbete med bland andra tredje sektorn möjliggör att både program och evenemang kan ordnas inte bara i centrum, utan också ute i periferin. Det finns tre idrottsplaner i Nykarleby; i centrum, Munsala och Jeppo. Dessa möjliggör motionsformer såsom friidrott och fotboll. Olika motions-och skidspår/vandringsleder finns också runt om i Nykarleby, dessa sköts och upprätthålls av Nykarleby stad, men också av enskilda föreningar och/eller privatpersoner.

I Nykarleby centrum finns konstgalleriet Rådhusgalleriet, Lilla galleriet för barn och unga konstnärer samt stadens lokalhistoriska arkiv. Astasalen i stadsbiblioteket är också flitigt i användning som mötesrum, men även för mindre utställningar av olika slag. Kuddnäs museum är ett levande museiområde som är öppet sommartid, men förhandsbokade grupper är välkomna året om.

Ungdomsgården Pepparkakshuset är en välbesökt ungdomsgård belägen i utkanten av centrum. Inom välfärdssektorns verksamhet ingår även ungdomsfullmäktige och ett väletablerat internationellt ungdomsarbete som i huvudsak består av tre delar: -årliga Europeiska gruppträffar för ungdomar, en lokal International Club-kurs för ungdomar som hålls varje vecka, samt årligt projekt med europeiska volontärer som jobbar med barn i Nykarleby.

All den verksamhet som ordnas inom Nykarleby stad är fri från rusmedel och vi jobbar rusmedelförebyggande.

Utöver den verksamhet som bedrivs i stadens regi är även församlingens verksamhet, privata sektorns och tredje sektorns verksamhet av stor vikt för hälsa och välmående på en liten ort. Nykarleby har väldigt aktiva sport- och idrottsföreningar, en teaterförening, flertalet ungdomsföreningar, privata museum, besöksgårdar, lokala hem- och skolföreningar, flyktingvännerna, bya- och ungdomsföreningar, lokala Marthaföreningar med flera. Vi stöder föreningar som på olika sätt, bland annat genom att årligen dela ut föreningsbidrag.

2.4 Styrdokument för välfärdsarbetet

Kommunstrategin uppdaterades 2023. Välfärdsplanen och kommunstrategin går hand i hand med välfärdsberättelsen, i välfärdsplanen preciseras mätbara mål för kommuninvånarnas bästa.

Utöver välfärdsberättelsen finns det andra på lag baserade planer som uppgjorts på regional nivå och som kompletterar arbetet för att främja hälsan och välfärden.

Ett exempel är Välfärdsplan för barn och unga 2021-2025 Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Nykarleby som enligt barnskyddslagen (§ 12) ska göras upp och ses över minst vart fjärde år. I Jakobstadsregionen har de tidigare uppgjorda välfärdsplanerna utarbetats gemensamt för regionens kommuner Nykarleby, Pedersöre, Jakobstad och Larsmo. Den första välfärdsplanen för barn och unga i regionen gjordes upp år 2010 och den andra regionala välfärdsplan för barn och unga färdigställdes 2020 och gäller för åren 2021-2025.

Under 2023 påbörjades också arbetet med en lokal motionsplan och rusmedelsförebyggandeplan.

2.5 Påverkansorganen

Enligt kommunallagen (410/2015, 26 - 28 §§) ska kommunstyrelsen inrätta äldreråd, råd för personer med funktionsnedsättning och ungdomsfullmäktige för att garantera möjligheterna för personer från de här befolkningsgrupperna att delta och påverka. Stadsstyrelsen har godkänt instruktioner för respektive påverkansorgan.

Ungdomsfullmäktige kan ha mellan 6–13 medlemmar. Rådet för funktionshindrade ska ha minst fem medlemmar med personliga ersättare, där handikappföreningarna får utse fyra av medlemmarna. Äldrerådet har minst 6 medlemmar, medlemmarna väljs på förslag av pensionärsföreningarna i kommunen så att varje pensionärsförening är representerad.

Det rekommenderas också att man begär in utlåtanden och höranden från elev- och studerande kårsstyrelser.

2.6 Samarbetsgrupper - Servicesystemets funktion och förmåga och sätt att svara på välfärdsbehoven

Staden deltar i följande samarbetsgrupper:

- Regionala samarbetsgruppen för elevhälsa. Samarbetsgruppen är ett samarbetsorgan för utbildningsanordnarna och välfärdsområdet. Den regionala samarbetsgruppen behandlar frågor som gäller elevhälsosamarbetet mellan välfärdsområdet och de utbildningsanordnare som är verksamma inom dess område och bereder en regional elevhälsoplan för välfärdsområdesfullmäktige. Jakobstadsregionen har 1–2 representanter.
- Ändringarna i lagen om elev- och studerandevård (377/2022) trädde i kraft 1.1.2023. Utbildningsstyrelsen har förnyat grunderna för läroplanen och bestämmelsen om elevvård så att de motsvarar lagen. Utbildningsanordnaren ansvarar för att det finns en plan för elevvårdens genomförande, utvärdering och utveckling. Elevvården ska i första hand bestå av förebyggande, gemensam elevvård som stöder hela skolan. Till den gemensamma elevvården hör att följa upp, utvärdera och utveckla välbefinnandet i skolgemenskapen och elevgrupperna. Dessutom ska man se till att skolmiljön är hälsosam, trygg och fri från hinder. Utöver det har eleverna också lagstadgad rätt till individuell elevvård. Till de individuella elevvårdstjänsterna hör skolhälsovårdstjänster, skolläkar-, psykolog- och kuratorstjänster. Dessa experters uppgifter berör både individen, gemenskapen och samarbetet. Tjänsterna ska vara lätt tillgängliga för eleverna och vårdnadshavarna. Skolhälsovårdstjänster, skolläkar-, psykolog- och kuratorstjänster tillhandahålls av Österbottens välfärdsområde. Yrkesövergripande samarbete mellan undervisningsväsendet och välfärdsområdets social- och hälsovårdstjänster är centralt inom elevvården. Det yrkesövergripande samarbetet inom elevvården skall bilda en fungerande och sammanhängande helhet. Utbildningsanordnaren ska göra upp en elevvårdsplan för genomförandet av den samlade elevvården. I Nykarleby ansvarar en sektorövergripande styrgrupp för den allmänna planeringen, utvecklingen, styrningen och utvärderingen av den anordnarspecifika elevvården. Utbildningsanordnarens elevvårdsplan ersätter den lokala läroplanen för elevvårdens del och är gemensam för förskoleundervisningen, den grundläggande utbildningen, undervisningen som förbereder den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. Utbildningsanordnaren elev- och studerandevårdsplan ska fogas till kommunens välfärdsplan för barn och unga som avses i 12 § 1 mom. i barnskyddslagen.
- Ungdomsgarantin garanterar att en ung som anmält sig arbetssökande inom 3 månader ska erbjudas arbete, studieplats, arbetsprövning eller motsvarande hjälp.
- Musikcafé After Eight i Jakobstad erbjuder regionens kommuner ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsverksamhet. Verkstäderna ger ungdomar i åldern 16–29 år möjlighet till arbetsprövning och arbetsverksamhet i rehabiliterande syfte. Verksamheten Uppsökande ungdom stöder unga i åldern 15–28 år som på ett eller annat sätt behöver hjälp med vardagen och framtidsplanerna.
- En styrgrupp för ungdomsverkstäderna och uppsökande ungdomsverksamheten bestående av representanter från ungdoms-, utbildnings-, välfärdsområdet vägleder och utvecklar verksamheten. Målsättningen är att ge meningsfull arbetspraktik utgående från ungdomarnas egna förutsättningar.
- Nykarleby har finansierat Navigatorn och Seglets tjänster för uppsökande ungdomsarbete, men mycket är oklart i skrivande stund på grund av AN-reformen som träder i kraft 2025.

- Den regionala rusmedelsförebyggande gruppen i regionen består av ett sektorövergripande nätverk som bistår med sakkunskap och koordinering av olika drog-förebyggande satsningar. Gruppens främsta uppgift är att uppmuntra och stöda nejdens skolor, föreningar och föräldrar till olika rusmedelsförebyggande aktiviteter. Målet är att stöda skolor och de aktörer som erbjuder fritidsverksamhet i det rusmedelsförebyggande arbetet. Nykarleby stads representanter i den regionala rusmedelsförebyggande gruppen har varit ungdomsledaren och välfärdschefen tillsammans med representanter från elevvården. Gruppens sammansättning och uppdrag har varierat under perioden.
- Ungdomsportalen Decibel är en tvåspråkig webbportal för ungdomar i åldern 13-25 år. Den upprätthålls av elva österbottniska medlemskommuner. Decibel.fi bjuder ut informations- och rådgivningstjänster, kommer med fakta, råd, tips och erfarenheter. Ungdomar kan anonymt ställa frågor om allt mellan himmel och jord och få svar av ungdomsinformatörer och experter. På portalen hittar man också en länk mellan ungdomarna och beslutsfattarna och där via kan man nå de som fattar beslut i den egna kommunen. Decibel används flitigt av nejdens unga och utgör den största ungdomsportalen i Svenskfinland.
- Den lokala rusmedelsförebyggande gruppen tillsattes 2022 och hade tre möten under året. År 2023 utökades gruppen med välfärdschef och en representant från välfärdsområdet och seniorer. En maturitetsanalys gjorde också för att kartlägga läget i kommunen och en lokal rusmedelsförebyggandeplan är under arbete.
- För att bättre ge invånarna en bättre möjlighet att motionera och öka sitt välbefinnande har en tvärssektoriell arbetsgrupp för välfärd och motionsfrämjande tillsatts. Arbetsgruppen jobbar sektorövergripande med välmående, motion, välfärd, välmående, planläggning, sysselsättning, med mera. Den stöder också i skapandet och genomförande av välfärdsberättelser och -planer.
- Tindra- utvecklingsnätverket för småbarnspedagogik är ett utvecklingsnätverk som koordineras av Utbildningsstyrelsen. I nätverket har man som mål att främja utvecklingen av småbarnspedagogik på såväl nationell som lokal nivå. Tindra stöder arbetet med att implementera planerna för småbarnspedagogik på lokal nivå och stärker pedagogiken, verksamhetskulturen, ledarskapet samt uppföljningen och utvärderingen inom den småbarnspedagogiska verksamheten.
Målen för utvecklingsnätverket:
 - Stärka den nationella utvecklingen av småbarnspedagogiken i enlighet med lagstiftningen och styrdokumentet/planerna för småbarnspedagogik.
 - Skapa en enhetlig struktur för utvecklingen.
 - Öka och stärka utvecklingskompetensen hos aktörerna inom småbarnspedagogik samt uppmuntra till en målinriktad utvecklings- och försöksverksamhet.
 - Främja att lära sig tillsammans och att dela med sig av goda modeller regionalt och nationellt.
 - Främja samarbete mellan småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.
- Nordisk förskola är ett nordiskt samarbete för ledare inom nordisk förskola. Betoning på nordiskt samarbete över gränserna. Vi jobbar tillsammans för barnens bästa och vill att ledare inom nordisk förskola vidareutvecklar och stärker sin yrkesroll genom

kunskap och kompetens om utbildningssystem och olika pedagogiska inriktningar i de nordiska länderna.

2.7 Strukturer med avseende på teknik och miljö

Staden erbjuder tomter och områden för arbetsplatser och ett mångsidigt boende, samt tjänster i anslutning till detta. En del av tjänsterna producerar avdelningen själv, medan andra delar sköts av utomstående aktörer. Inom tekniska avdelningen finns olika enheter. Byggnadstillsynen och miljövården hör under miljö- och byggnadsnämnden. Enheten handhar byggnads- och miljötillsynsärenden, det vill säga sköter till exempel om byggnadsloven och miljötillstånden i kommunen. Till tekniska nämnden hör förvaltning, trafikleder och allmänna områden, byggnader och markanvändning. Till tekniska förvaltningen hör förvaltningsuppgifter och Kanäs oljehamn. Brand och räddningsväsendet sköts av Österbottens välfärdsområde sedan 2023.

Trafikleder och allmänna områden handhar ärenden gällande kommunens gator, vägar, parker och allmänna områden, idrottsområden, hamnar och simstränder. Byggnadsenheten ansvarar för stadens byggnader. Till markanvändningsenhetens uppgifter hör bland annat kommunens markanvändning och planläggning, utarrendering av tomter och områden, förvaltning av stadens skogsegendom och lantmäteriuppgifter. El-distributionen i kommunen sköts av Nykarleby Kraftverk och av Jeppo Kraft Andelslag. Vattendistributionen sköts till största delen Nykarleby Kraftverk. Privatägda lokala vattenandelslag står för den resterande delen. Nykarleby Kraftverk ansvarar för det kommunala avloppsledningsnätet. Avloppsvattenreningen sker vid staden Jakobstads avloppsreningsverk vid Alholmen i Jakobstad. Avloppsvattnet från Nykarleby pumpas via en transportavloppsledning till Alholmen. Avfallshanteringen på kommunens område sköts av det kommunägda avfallsbolaget Ab Ekorosk Oy. Man är som fastighetsägare skyldig att ansluta sig till avfallshanteringen och avtala med en transportör om tömning av sina hushållsavfallskärl. I Nykarleby finns även 23 insamlingspunkter för fritidsbostädernas bio- och energiavfall och som är i bruk under perioden maj-september. För insamling av övrigt avfall finns återvinningsstationer och ekopunkter på olika håll i kommunen.

2.8 Kommunikation

Nykarleby stads kommunikationsstrategi utgör en plattform för vår information och kommunikation. Syftet med kommunikationsstrategin är att skapa en gemensam syn på kommunikationsfrågorna och därmed underlätta ett tydligt och konsekvent agerande för såväl tjänstemän som förtroendevalda. Nykarleby stads kommunikation ska stöda verksamheten och ske i samklang med stadens slogan, vilket fram till hösten 2023 var "småstad som bäst". Där efter har stadens slogan ändrat till "dröm stort i en småstad". Stadens kommunikation ska så långt som möjligt utgå från mottagaren och vara anpassad till kommuninvånarnas olika behov och intressen. Stadens kommunikation ska så långt som möjligt utgå från mottagaren och vara anpassad till kommuninvånarnas olika behov och intressen. Nykarleby stads officiella kommunikationskanal är stadens hemsida www.nykarleby.fi. Därtill kommunicerar och informerar staden via officiella Facebook och Instagramkonton samt Youtube. Skolväsendets officiella kommunikationskanal är Wilma. Det

ska vara lätt att nå Nykarleby stad genom alla våra kommunikationskanaler. Invånarna ska kunna hitta information och utföra tjänster via digital kommunikation i så stor utsträckning som möjligt. Vi kommunicerar så att så många som möjligt kan ta del av innehållet och anpassar vår kommunikation enligt målgrupp. Principerna i kommunikationsstrategin utgör ett verktyg för hur vi lyckas i kommunikationen internt på arbetsplatsen, i kommunikationen mellan tjänstemän och förtroendevalda och i kommunikationen med kommuninvånarna. Kommunikationsstrategin bör uppdateras varje mandatperiod.

2.9 Resurser för välfärdsarbetet

Välfärden i Nykarleby består av biblioteken, fria bildningen och Kultur & Fritid. I Kultur & Fritid ingår förutom kultur också idrotts-, ungdoms- och museiverksamhet. Tillsammans jobbar vi för att skapa en meningsfull fritid för kommuninvånarna.

Det budgeterade verksamhetsbidraget för välfärdstjänster uppgår 2023 till -1 811 622 euro.

Resultaträkning inkl. interna / Tuloslaskelma sisäiset ja ulkoiset

	BS/TP 2021	BU/TA 2022	BU/TA 2023
VERKSAMHETENS INTÄKTER/TOIMINTATUOTOT	241 504 €	319 110 €	334 610 €
Försäljningsintäkter / Myyntituotot	865 €	2 510 €	2 510 €
Avgiftsintäkter / Maksutuotot	89 707 €	171 500 €	171 500 €
Understöd och bidrag / Tuet ja avustukset	44 719 €	20 500 €	20 500 €
Övriga verksamhetsintäkter / Muut toimintatuotot	106 213 €	124 600 €	140 100 €
VERKSAMHETENS KOSTNADER/TOIMINTAKULUT	-1 805 968 €	-2 032 904 €	-2 146 272 €
Personalkostnader / Henkilöstökulut	-817 244 €	-963 064 €	-1 020 363 €
Köp av tjänster / Palvelujen ostot	-347 561 €	-410 808 €	-421 119 €
Material, förnödenheter och varor / Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-109 700 €	-103 260 €	-102 300 €
Understöd / Avustukset	-79 248 €	-131 600 €	-101 600 €
Övriga verksamhetskostnader / Muut toimintakulut	-452 215 €	-424 172 €	-500 890 €
VERKSAMHETS BIDRAG/TOIMINTAKATE	-1 564 464 €	-1 713 794 €	-1 811 662 €

Utöver detta så finns det resurser för att gynna välfärden också i alla andra sektors budget, till exempel genom satsningar på idrottsområden, skolor och infrastruktur.

2.10 Nära samarbete med välfärdsområdet i Österbotten

Tretton österbottniska kommuner bildade samkommunen för Österbottens välfärdsområde, som inledde sin verksamhet 1 januari 2022. Välfärdsområdet erbjuder tjänster inom primärvård, socialvård och specialiserad sjukvård. Samkommunens högsta beslutande organ är fullmäktige som består av representanter från varje medlemskommun. Styrelsen leder förvaltningen och bereder ärenden till fullmäktige. Till samkommunens organ hör även sektioner och nämnder som ansvarar för verksamheten inom sina områden. I samkommunen sköter personalen den dagliga verksamheten. Samkommunens direktör är den högsta tjänsteinnehavaren. Samkommunen är tvåspråkig.

Under den första tiden har välfärdsområdet och kommunerna jobbat främst med att byta information, etablera kontaktytor och sätt att jobba, men det finns också flera samarbetsområden om till exempel, rusmedelsförebyggande, stöd till lokala vårdföreningar och livsstilsrådgivning för seniorer där kommunerna och välfärdsområdet börjat samarbeta.

Från och med 2023 erbjuder också välfärdsområdet digitala tjänster för ungdomar genom Normaali där unga kan få hjälp med olika problem och funderingar.

2.11 Övrigt samarbete

Stadens välfärdspolitik betonar också vikten av förebyggande arbete inom olika områden. Det innebär att satsa på tidiga insatser inom hälsofrämjande, sjukdomsförebyggande och socialt stöd för att undvika att problem eskalerar och för att främja en hållbar utveckling. Det rusmedelsförebyggande arbetet för unga, personer i arbetsför ålder och seniorer är en viktig del av detta förebyggande arbete och görs i tätt samarbete med Österbottens välfärdsområde sedan 2022.

Genom att följa sin välfärdspolitik strävar Nykarleby stad efter att skapa en stad där invånarna känner sig trygga, har tillgång till kvalitativa tjänster och möjligheter till personlig utveckling. Välfärdspolitikerna utgör grunden för stadens välfärdsberättelse och vägleder stadens arbete för att främja och förbättra välfärden för alla invånare.

Att främja välfärden är också ett samarbete mellan olika sektorer inom kommunen:

- verksamhet som riktar sig till individen, familjen, samfund, befolkningen och livsmiljön
- verksamhet som styrker socialt välmående, hälsa och delaktighet samt
- planering av resurser för att främja välbefinnandet

För att förverkliga välfärdspolitikerna samarbetar Nykarleby stad också nära olika intressenter och samhällsaktörer, inklusive frivilligorganisationer, näringsliv, ideella organisationer och invånare. Detta samarbete är avgörande för att skapa en bred och inkluderande förståelse för välfärdsutmaningar och för att utveckla effektiva strategier och åtgärder.

2.12 Feedback från invånare

Nykarleby stad har uppgjort en invånarenkät för att höra invånarnas åsikter och synpunkter på stadens verksamhet. Invånarenkäten var ett viktigt instrument för att förnya kommunstrategi. Totalt inkom 985 svar, varav 44 i pappersformat.

Majoriteten av respondenterna var nöjda med alla fritids- och kulturtjänster.

- Flera som var neutrala eller inte kände till ungdomsverksamheten men ändå betydligt fler nöjda (41 %) än missnöjda (24 %).
- 76 % nöjda med skid- och motionsspår varav 39 % mycket nöjda.
- 86 % nöjda med bibliotekstjänster varav 55 % mycket nöjda. Av alla frågor i hela enkäten är Nykarlebyborna mest nöjda med biblioteken.
- 75 % nöjda med Arbis.
- 71 % nöjda med utbudet av idrottsmöjligheter.
- 61 % nöjda med kulturmöjligheter.
- Stor del som inte kände till kulturmöjligheter av andra aktörer än Nykarleby stad men majoriteten ändå nöjda.

Under 2023 gjorde flera enheter som Arbis, biblioteket, kulturen och idrotten enkäter eller tog på andra sätt in feedback på verksamheten.

Resultaten från enkäterna finns i bilagorna.

3 Invånarnas hälsa och välfärd

Invånarnas hälsa och välfärd är av central betydelse för Nykarleby stad. Staden strävar efter att skapa en miljö och samhällsstruktur som främjar invånarnas fysiska, mentala och sociala välbefinnande. Här är en beskrivning av invånarnas hälsa och välfärd i Nykarleby stad:

Hälsa: Invånarnas fysiska hälsa är en prioritet för staden. Det finns tillgång till kvalitativ primärvård tack vare Vårdförvaltningsrådets tjänster. Staden främjar också en hälsosam livsstil genom att erbjuda möjligheter till fysisk aktivitet, till exempel genom välutrustade gym, idrottsanläggningar och natursköna områden för promenader och löpning. Staden erkänner också vikten av mental hälsa och erbjuder stöd och resurser för att främja välbefinnande och förebygga psykisk ohälsa genom att erbjuda olika kultur-, idrotts- och evenemang, både i stadens regi och tillsammans med tredje sektorn och andra organisationer. Vårdförvaltningsrådet och tredje sektorn erbjuder också rådgivning och stödgrupper för dem som behöver det.

Socialt välbefinnande: Nykarleby stad arbetar för att skapa en inkluderande och sammanhållen samhällsgemenskap där invånarna känner sig delaktiga och engagerade. Det finns möjligheter till sociala aktiviteter, kulturella evenemang och gemenskapsinitiativ som främjar sociala relationer och sammanhållning. Staden strävar också efter att minska sociala klyftor och stödja dem som befinner sig i utsatta situationer genom olika sociala tjänster och program.

Utbildning och livslångt lärande: En viktig del av invånarnas välfärd är tillgången till kvalitativ utbildning och möjligheter till livslångt lärande. Nykarleby stad satsar på att erbjuda en stark utbildningsstruktur, inklusive förskolor, grundskolor, en gymnasieskola och kurser för vuxna. Detta möjliggör för invånarna att utveckla sin kunskap och kompetens och ger dem bättre förutsättningar för sysselsättning och personlig utveckling.

Trygghet och boende: Staden arbetar för att skapa en trygg och hållbar livsmiljö för invånarna. Det finns fokus på att tillhandahålla säkra bostäder av god kvalitet och att främja en säker och ren omgivning. Staden samarbetar också med polis och räddningstjänst för att säkerställa invånarnas trygghet och säkerhet.

Genom att prioritera invånarnas hälsa och välfärd strävar Nykarleby stad efter att skapa en samhällsmiljö där invånarna kan leva ett hälsosamt, meningsfullt och välmående liv. Detta främjar inte bara individernas välbefinnande, utan bidrar även till en hållbar och livskraftig stadsgemenskap.

I samband med vårdförvaltningsberättelsen har vi analyserat en del av statistiken som finns att hämta från Sotkanet.fi. Den allmänna lägesbilden beskrivs befolkningsgruppsvis/åldersgruppsvis nedan. Statistiken finns i bilagan, men vi kommer också att lyfta fram några exempel för att visa situationen.

3.1 Barn och unga

Nykarleby är en plats där välbefinnandet hos barn och ungdomar traditionellt varit på en god nivå.

3.1.1 Nöjd med livet för närvarande

I det här avsnittet beskriver vi kort läget från den senaste "Hälsa i skola"-rapporten (bilaga 1).

Åk 4-5:

- Känslan av delaktighet och möjlighet att påverka sin skolgång ökat
- 70% ger skollunchen ok betyg

Flera än tidigare och hela 43,5 procent har utsatts för psykiskt våld av föräldrar eller andra vårdnadshavare och det korrelerar med en känsla av sämre kommunikation med föräldrarna. Det fysiska våldet i hemmet har också ökat och var mer än var femte elev har utsatts.

Det är fortfarande för många som inte berättar om mobbning eller som upplever att det inte hjälpt. Flickornas motionsvanor oroar också och pojkarnas minskade känsla av gemenskap är en varningsklocka.

Tabell 1. Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 4 och 5

Indikator	Område	Kön	2017	2019	2021	2023
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4811	Österbottens välfärdsområde	män	92,4	93,4	88,8	90,9
		kvinnor	87,9	88,1	81,9	82,2
		totalt	90,2	90,8	85,2	86,3
	Jakobstad	män	95,2	93,5	89,7	96,0
		kvinnor	91,9	83,3	75,9	84,6
		totalt	93,5	88,6	82,6	89,6
	Kronoby	män	98,3	90,5	92,1	93,2
		kvinnor	85,7	95,5	75,0	79,6
		totalt	91,8	92,9	82,9	86,0
	Larsmo	män	95,2	97,1	85,9	89,5
		kvinnor	95,2	89,4	87,5	91,0
		totalt	95,2	93,3	86,8	90,4
	Nykarleby	män	88,5	90,2	81,8	91,3
		kvinnor	81,1	91,3	81,6	83,1
		totalt	85,1	90,7	81,8	87,0
	Pedersöre	män	92,1	96,7	91,3	91,9
		kvinnor	84,7	87,6	83,1	85,7
		totalt	88,5	92,1	87,2	88,8

Åk 8-9:

- Känslan av att få hjälp i skolan ökat

- Alkoholanvändningen verkar gå ner och e-cigaretternas popularitet minskat. Men flickornas alkoholanvändning oroar. Fler flickor än pojkar dricker sig berusade varje vecka, flickornas siffror högre än hela landet. Flickorna är också ordentligt berusad 1 ggr/månad (18,5 procent), samma tal för pojkarna är 5 procent.
- 14,8 procent av pojkarna använder snus, jämfört med 6,4 procent i hela landet.
- Också är här pojkarnas ökade brist på sammanhang och mening en varningsklocka.
- Den upplevda fysiska hälsan oroar också (sömn, trötthet, ont, koncentration)
- Det finns också en stress på grund av jämförelser mellan varandra (vikt, social ångest, livstillfredsställelse)
- Det sexuella våldet har ökat i Nykarleby. Här har Nykarleby sämst resultat och situationen är sämre än i grannkommunerna.

De senaste mätningarna visar dock att flickor på klass 8 och 9 mår dåligt i Nykarleby jämfört med närområdet och kommuner i Österbottens välfärdsområde.

Tabell 2. Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-)

Område	Kön	2017	2019	2021	2023
Österbottens välfärdsområde	män	83,0	85,5	81,4	81,5
	kvinnor	65,8	64,0	56,6	55,2
	totalt	73,8	74,3	68,7	68,2
Jakobstad	män	75,2	81,1	76,6	82,3
	kvinnor	58,2	59,3	51,5	52,0
	totalt	65,9	70,1	63,8	66,9
Kronoby	män	93,3	80,4	86,9	82,5
	kvinnor	67,7	74,6	65,0	63,6
	totalt	80,0	77,2	76,0	73,3
Larsmo	män	75,0	84,4	87,5	87,0
	kvinnor	75,8	72,6	71,4	49,4
	totalt	75,4	79,1	79,5	69,8
Nykarleby	män		88,1	85,7	84,7
	kvinnor		66,1	45,3	57,6
	totalt	71,0	75,5	66,1	69,8
Pedersöre	män	78,0	85,8	80,5	86,3
	kvinnor	66,2	57,7	51,3	57,4
	totalt	71,2	71,9	66,7	70,9

Gymnasier åk 1-2

Samma undersökning "Häsa i skola" har också gjort för gymnasieelevernas åk 1-2, men här finns många indikatorer som inte rapporterats på grund av för få svaranden.

Men i korthet kan man säga:

- 16 procent uppger insomningssvårigheter dagligen
- 35 procent av eleverna är trött/utmattad dagligen
- 43 procent uppger värk i nacke, axlar minst 1 ggr/vecka
- 53 procent uppger huvudvärk minst 1 ggr/vecka
- Var tredje skippar frukost
- Har en hobby som man utövar varje vecka, 98 procent
- Upplever att kan påverka eget liv, 83 procent
- Livet har ett syfte, 75 procent
- Upplevt psykiskt våld i hemmet, 38,9 procent

Tabell 3. Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet

Indikator	Område	Kön	2017	2019	2021	2023
Nöjd med livet för närvarande, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4702	Österbottens välfärdsområde	män	83,2	81,2	78,6	70,8
		kvinnor	73,5	70,6	59,2	60,4
		totalt	77,2	74,8	67,5	64,8
	Jakobstad	män	83,7	78,3	72,3	58,8
		kvinnor	69,5	73,1	59,1	62,3
		totalt	74,5	75,4	64,7	60,9
	Kronoby	män		93,2		
		kvinnor		73,3		
		totalt		81,7	62,8	69,0
	Larsmo	män				
		kvinnor				
		totalt				
	Nykarleby	män			71,9	
		kvinnor			60,5	
		totalt		70,2	65,7	72,2
	Pedersöre	män			90,0	65,8
		kvinnor			60,0	55,6
		totalt		86,9	76,3	60,8

3.1.2 Rusmedel

De senaste årens mätningar visar att den oroväckande användningen av rusmedel eller tobaks- eller nikotinprodukter eller penningspel på åk 1 och 2 i gymnasiet minskat. Tyvärr ligger Nykarleby över genomsnittet då 7,7 % av eleverna använt något av det ovannämnda i oroväckande grad, vilket är högre än genomsnittet.

Tabell 4. Oroväckande användning av rusmedel, eller tobaks- eller nikotinprodukter eller penningsspel, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet och åk 8 och åk 9

Indikator	Område	Kön	2017	2019	2021	2023
Oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- eller nikotinprodukter eller penningsspel, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 5363	Österbottens välfärdsområde	män	15,9	13,7	9,9	7,1
		kvinnor	3,9	3,4	4,3	5,3
		totalt	8,7	7,5	6,7	6,0
	Jakobstad	män	10,0	14,1	12,2	11,3
		kvinnor	6,3	2,8	5,5	6,1
		totalt	7,5	7,7	8,4	8,4
	Kronoby	män				
		kvinnor				
		totalt		1,9	3,8	0,0
	Larsmo	män				
		kvinnor				
		totalt				
	Nykarleby	män				
		kvinnor				
		totalt		10,2	7,0	
	Pedersöre	män				
		kvinnor				
		totalt		1,6	5,2	0,0
Oroväckande användning av rusmedel eller tobaks- eller nikotinprodukter eller penningsspel, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 5362	Österbottens välfärdsområde	män	11,4	6,7	8,8	10,2
		kvinnor	5,8	4,1	5,2	6,1
		totalt	8,5	5,4	7,0	8,2
	Jakobstad	män	11,2	7,4	7,3	8,6
		kvinnor	7,9	6,2	6,5	5,1
		totalt	9,5	6,8	6,9	6,8
	Kronoby	män	7,7	5,0	9,4	
		kvinnor	0,0	1,4	1,7	
		totalt	3,8	3,0	5,6	5,6
	Larsmo	män	1,4	6,1	0,0	4,3
		kvinnor	0,0	0,0	0,0	5,2
		totalt	0,8	3,4	0,0	4,7
	Nykarleby	män				8,2
		kvinnor				6,1
		totalt	12,3	2,4	7,7	7,0

3.1.3 Mobbning

Tyvärr så tyder statistiken på att mobbningen både på gymnasiets åk 1 och 2 ökat i hela välfärdsområdet.

Tabell 5. Deltagit i mobbning minst en gång i veckan, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet.

Område	Kön	2001	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2017	2019	2021	2023
Österbottens välfärdsområde	män	3,2	3,0	4,8	2,2	4,5	1,0	1,8	2,0	1,5	1,0	2,1
	kvinnor	0,1	0,3	0,3	0,3	0,7	0,5	0,3	0,0	0,3	0,1	0,8
	totalt	1,4	1,4	2,1	1,1	2,2	0,7	0,9	0,8	0,8	0,5	1,3
Jakobstad	män	0,0	1,0	7,4	0,9	3,1	0,8	2,0		4,7	1,0	1,9
	kvinnor	0,0	0,0	0,0	1,4	1,3	0,7	0,0		0,0	0,0	0,8
	totalt	0,0	0,4	2,8	1,1	2,0	0,7	1,0	0,0	2,1	0,4	1,3
Kronoby	män											
	kvinnor											
	totalt	2,7	1,6	1,3	1,1	1,4	2,1	0,0		1,0	0,0	1,4
Nykärlaby	män											
	kvinnor											
	totalt	1,4	1,5		2,2	0,0	0,0	1,5			1,4	
Pedersöre	män											
	kvinnor											
	totalt	0,0	0,0	0,0	0,0	1,1	0,0	1,2		0,0	0,0	2,7

3.1.4 Skoltrötthet

Skoltröttheten har minskat eller ligger på samma relativt låg nivå jämfört med grannkommunerna.

Tabell 6. Skoltrötthet, % av eleverna.

Indikator	Område	Kön	2007	2009	2011	2013	2017	2019	2021	2023
Skoltrötthet, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 3723	Österbottens välfärdsområde	totalt	12,7	14,3	11,7	11,4	13,5	13,3	19,4	15,7
	Jakobstad		11,9	19,4	14,1	12,3	16,2	13,6	24,4	14,8
	Kronoby		9,2	13,0	6,4	13,5		9,7	21,3	15,3
	Larsmo									
	Nykärlaby		10,1	14,3	6,3	7,6		15,5	9,9	11,1
	Pedersöre		11,4	27,2	6,2	21,7		4,9	13,0	12,2
Skoltrötthet, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 3722	Österbottens välfärdsområde		13,4	13,2	13,1	12,9	13,0	15,6	18,6	17,3
	Jakobstad		12,1	12,4	14,6	16,0	10,3	18,7	18,7	15,5
	Kronoby		14,6	11,9	13,0	14,2	9,2	22,9	9,8	12,2
	Larsmo		11,4	11,4	13,5	7,5	9,9	13,7	11,4	10,5
	Nykärlaby		7,2	12,4	13,8	14,2	16,1	11,5	23,7	16,4
	Pedersöre		12,7	12,0	15,4	13,5	15,2	15,6	19,8	16,8
Upplever skolutmattning, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (från 2021) info ind. 3330	Österbottens välfärdsområde								11,5	13,2
	Jakobstad								9,8	9,9
	Kronoby								10,8	12,9
	Larsmo								6,8	3,6
	Nykärlaby								17,1	13,9
	Pedersöre								11,4	9,1

3.1.5 Övervikt

Övervikt har minskat i Nykarleby och staden ligger nära medeltalet i välfärdsområdet, men lite i överkant.

Tabell 7. Övervikt, % av eleverna

Indikator	Område	Kön	2017	2019	2021	2023
Övervikt, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 3925	Österbottens välfärdsområde	totalt	16,1	18,4	19,5	19,2
	Jakobstad		15,8	13,9	17,6	18,7
	Kronoby			20,6	22,1	15,5
	Larsmo					
	Nykarleby			14,0	27,9	19,2
	Pedersöre			24,6	24,0	23,9
Övervikt, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 3906	Österbottens välfärdsområde		16,7	18,1	19,4	18,6
	Jakobstad		13,8	19,0	20,5	20,4
	Kronoby		14,9	13,3	17,5	17,6
	Larsmo		17,1	8,4	20,8	12,8
	Nykarleby		19,3	21,7	21,7	19,5
	Pedersöre		19,5	22,1	22,3	18,7

3.1.6 Våld

Bland eleverna åk 1 och 2 i gymnasiet så har färre utsatts för fysiskt våld under det senaste året, tyvärr är det något fler som utsatts för det bland elever på åk 8 och 9. Nykarleby lägger ändå under medeltalet, jämfört med välfärdsområdet.

Tabell 8. Fysiska hot

Indikator	Område	Kön	2021	2023
Har utsatts för fysiskt hot under det senaste året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 3926	Österbottens välfärdsområde	totalt	10,4	8,2
	Jakobstad		12,1	7,4
	Kronoby		11,4	8,3
	Larsmo			
	Nykarleby		8,5	
	Pedersöre		6,8	9,5
Har utsatts för fysiskt hot under det senaste året, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 3907	Österbottens välfärdsområde		12,6	15,7
	Jakobstad		13,0	16,1
	Kronoby		11,6	11,6
	Larsmo		6,9	8,3
	Nykarleby		12,3	14,3
	Pedersöre		11,5	14,5

Det sexuella våldet har ökat i Nykarleby, både bland gymnasiets åk 1 och åk 2, och högstadiets åk 8 och 9. Här har Nykarleby sämst resultat och situationen är sämre än i grannkommunerna.

Tabell 9. Sexuellt våld

Indikator	Område	Kön	2019	2021	2023
Upplevt sexuellt våld under året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2019-) info ind. 4942	Österbottens välfärdsområde	totalt	7,6	10,3	8,3
	Jakobstad		8,5	14,3	8,2
	Kronoby		4,9	11,3	15,3
	Larsmo				
	Nykarleby			8,6	12,7
	Pedersöre		6,7	9,2	4,1
	Österbottens välfärdsområde		7,4	10,5	10,0
Upplevt sexuellt våld under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2019-) info ind. 4941	Jakobstad		8,5	10,5	13,3
	Kronoby		7,1	12,2	0,8
	Larsmo		5,8	3,7	7,6
	Nykarleby		5,9	14,0	14,8
	Pedersöre		9,9	9,0	10,5

I Nykarleby utsattes mer än var femte elev på åk 4 eller 5 för fysiskt våld av sin förälder eller annan vårdande vuxen. Tillsammans med Larsmo och Pedersöre toppar vi statistiken i välfärdsområdet. För elever i åk 1 och åk 2 på gymnasiet och åk 8 och åk 9 är situationen bättre och Nykarleby ligger under medeltalet i välfärdsområdet,

Ser man till psykiskt våld är situationen värre än i kringliggande kommuner. I alla ålderskategorier (åk 4-5, åk 8-9 och åk 1-2 i gymnasier) så toppar Nykarleby listan och det ser ut att öka i alla kategorier, förutom bland åk 1 och åk 2 på gymnasiet. Bland åk 8 och 9 har nästan hälften utsatts för psykiskt våld (46,9%) jämfört med 35,7 procent i hela välfärdsområdet.

Tabell 10. Utsatts för våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året

Indikator	Område	Kön	2019	2021	2023
Utsatts för fysisk våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2019-) info ind. 4057	Österbottens välfärdsområde	totalt	7,7	8,7	8,0
	Jakobstad		6,3	10,4	7,3
	Kronoby		2,9	2,5	9,7
	Larsmo				
	Nykarleby			4,2	
	Pedersöre		3,3	6,6	10,8
Utsatts för fysisk våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2019-) info ind. 4058	Österbottens välfärdsområde		12,5	12,0	12,1
	Jakobstad		13,4	9,9	11,7
	Kronoby		7,6	9,0	5,7
	Larsmo		17,2	4,5	8,2
	Nykarleby		9,4	8,8	9,4
	Pedersöre		13,3	10,7	14,3
Utsatts för fysiskt våld av föräldrarna eller andra vårdande vuxen under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2019-) info ind. 4059	Österbottens välfärdsområde		12,7	15,8	17,2
	Jakobstad		11,7	18,4	12,9
	Kronoby		11,4	16,7	15,6
	Larsmo		10,3	18,5	24,3
	Nykarleby		18,5	15,7	21,8
	Pedersöre		15,3	18,0	22,6
Utsatts för psykiskt våld av föräldrarna under året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2019-) info ind. 4060	Österbottens välfärdsområde		31,3	40,1	34,9
	Jakobstad		29,7	46,6	35,3
	Kronoby		19,4	36,3	37,5
	Larsmo				
	Nykarleby		32,2	46,5	38,9
	Pedersöre		38,3	39,5	35,1
Utsatts för psykiskt våld av föräldrarna under året, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2019-) info ind. 4061	Österbottens välfärdsområde		19,3	31,3	35,6
	Jakobstad		19,5	31,3	32,6
	Kronoby		27,0	40,0	41,7
	Larsmo		14,2	30,7	39,3
	Nykarleby		23,8	32,9	43,5
	Pedersöre		20,8	36,6	43,7
Utsatts för psykiskt våld av föräldrarna under året, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2019-) info ind. 4062	Österbottens välfärdsområde		29,6	36,0	35,7
	Jakobstad		37,0	44,6	37,9
	Kronoby		23,5	38,5	31,7
	Larsmo		25,9	26,1	33,3
	Nykarleby		41,5	32,5	46,9
	Pedersöre		26,8	36,6	40,2

3.1.7 Delaktighet i skolan

Bland gymnasiets åk 1 och 2 och åk 8 och åk 9s elever så upplever aningen fler att de inte är en viktig del av vare sig skolgemenskap eller klassgemenskap. För åk 4 och 5 ser det ut som

att aningen fler anser sig vara en viktig del, jämfört med förra mätningen. Det som är mest oroande att andelen av de på åk 8 och 9 som har en väldigt svag upplevelse av delaktighet har ökat markant.

Tabell 11. Delaktighet i skolan

Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4705	Jakobstad		12,4	8,3	7,6	10,9
	Kronoby			3,8	13,9	6,8
	Larsmo					
	Nykarleby			8,5	10,0	
	Pedersöre			1,7	5,2	8,1
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4812	Jakobstad		2,6	2,6	3,4	2,3
	Kronoby		1,6	5,3	5,9	5,7
	Larsmo		1,8	3,9	4,1	2,2
	Nykarleby		3,7	9,5	5,9	5,7
	Pedersöre		1,8	2,7	2,8	5,2
Upplever sig inte vara en viktig del av vare sig skolgemenskapen eller klassgemenskapen, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4703	Jakobstad		12,4	9,4	10,9	10,5
	Kronoby		10,0	16,7	4,9	5,7
	Larsmo		5,4	6,1	7,4	4,1
	Nykarleby		10,3	6,8	10,3	15,9
	Pedersöre		12,9	9,6	8,5	10,1
Väldig svag upplevelse av delaktighet, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 5681	Jakobstad			7,0	7,5	8,4
	Kronoby			2,9	7,6	4,2
	Larsmo					
	Nykarleby				8,7	
	Pedersöre			5,0	4,1	8,5
Väldig svag upplevelse av delaktighet, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 5680	Jakobstad			7,8	8,6	10,7
	Kronoby			7,6	6,0	4,2
	Larsmo			3,7	2,4	9,6
	Nykarleby			3,0	6,5	14,3
	Pedersöre			5,5	10,2	7,9

3.1.8 Motion

Barns och ungas fysiska motionsförmåga mäts årligen och i tabellen finns procenten av elever på åk 5 och åk 8 som har svag fysisk motionsförmåga. För femteklassare ligger Nykarleby i mitten om man jämför medeltalet i närmommunerna och aningen bättre än medeltalet i Österbottens välfärdsområde. För åttondeklassare ser det tyvärr mycket sämre och där var

resultaten år 2022 på en mycket dålig nivå. Det finns ändå hopp att trenden kan vändas, bland åk 1 och 2 i gymnasiet och åk 4 och 5 är det fler och flera som motionerar minst en timme per dag, tyvärr så är trenden inte lika positiv bland åk 8 och 9 där resultaten är varierande och det är svårt att se trenden.

Tabell 12. Motion

Indikator	Område	Kön	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Barn och ungas fysiska funktionsförmåga (MOVEI-mätningen), procent av eleverna i årskurs 5 med svag fysisk funktionsförmåga info ind. 5477	Österbottens välfärdsområde	totalt		33,2	35,1	38,2	38,6	39,2	
	Jakobstad			39,6	52,2	40,5	42,6	46,1	
	Kronoby			31,2	30,8	39,7	44,4	38,3	
	Larsmo			10,4	21,4	19,2	15,7	20,6	
	Nykarleby			33,3	40,2	45,5	30,2	38,7	
	Pedersöre			25,4	29,3	41,6	39,5	44,9	
Barn och ungas fysiska funktionsförmåga (MOVEI-mätningen), procent av eleverna i årskurs 8 med svag fysisk funktionsförmåga info ind. 5478	Österbottens välfärdsområde			39,6	33,2	38,3	40,5	41,3	
	Jakobstad			39,3	39,3	47,2	44,3	47,1	
	Kronoby			43,2	30,9	41,7	34,4	33,8	
	Larsmo			35,8	29,9	34,9	26,6	45,5	
	Nykarleby			39,1	26,6	30,1	53,7	60,0	
	Pedersöre			21,3	18,5	27,8	30,6	30,6	
Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet (2017-) info ind. 4729	Österbottens välfärdsområde		17,1		14,6		16,8		20,0
	Jakobstad		13,0		20,6		16,0		21,1
	Kronoby				4,8		12,5		8,3
	Larsmo								
	Nykarleby				11,9		15,5		25,9
	Pedersöre				13,3		10,4		21,6
Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 4 och 5 (2017-) info ind. 4822	Österbottens välfärdsområde		42,7		38,1		42,4		40,5
	Jakobstad		41,7		34,6		38,5		37,8
	Kronoby		34,6		30,7		39,9		37,5
	Larsmo		41,7		34,8		47,7		28,6
	Nykarleby		42,1		29,9		44,0		47,9
	Pedersöre		47,3		44,6		39,7		36,9
Motionerar minst en timme per dag, % av eleverna i årskurs 8 och 9 (2017-) info ind. 4727	Österbottens välfärdsområde		18,5		21,2		24,7		23,9
	Jakobstad		18,8		19,8		23,9		19,7
	Kronoby		14,5		18,8		19,4		24,8
	Larsmo		9,2		14,9		17,9		17,6
	Nykarleby		15,6		20,0		31,0		18,1
	Pedersöre		14,9		22,1		23,0		21,5

3.1.9 Sömn

Det finns mer statistik att tillgå på kommunnivå om ungas sömnmönster. Där ser det ut som att unga i Nykarleby sover bättre och flera sover över 8 timmar under vardagar, så det är en positiv trend.

Tabell 13. Ungas sömn

Indikator	Område	Kön	2017	2019	2021	2023
Sover mindre än 8 timmar under vardagar, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 3726	Österbottens välfärdsområde	totalt	39,8	44,1	48,9	42,4
	Jakobstad		38,4	36,1	51,1	35,7
	Kronoby			43,8	62,0	54,8
	Larsmo					
	Nykarleby			39,0	33,8	24,1
	Pedersöre			39,3	50,6	45,9
	Österbottens välfärdsområde		33,3	32,9	40,4	35,9
Sover mindre än 8 timmar under vardagar, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 3725	Jakobstad		29,1	32,7	39,2	30,9
	Kronoby		27,3	27,1	35,0	38,2
	Larsmo		29,0	21,6	37,2	28,9
	Nykarleby		32,3	24,2	40,0	31,3
	Pedersöre		23,9	25,5	35,8	28,9
	Österbottens välfärdsområde					
	Jakobstad					

3.2 Vuxna

Här finns sammanfattat några viktiga indikatorer för att beskriva hur den vuxna befolkningen i Nykarleby mår.

3.2.1 Sömn

Sömn är en grundpelare för vår hälsa och välbefinnande. Det är viktigt att förstå att kvalitativ sömn inte bara återställer kroppen utan även stärker vår mentala klarhet, emotionella balans och fysiska vitalitet. Ett regelbundet sömnmönster kan förebygga flera sjukdomar och förbättra livskvaliteten. I Nykarlebys välfärdsberättelse betonar vi vikten av god sömn som en central del av en holistisk hälsouppfattning.

Statistik som rör hela välfärdsområdet visar att andelen som sover otillräckligt ökat i alla åldersgrupper, men speciellt stor är ökningen i årsgrupp 20-64-åringar.

Tabell 14. Sömn

Indikator	Område	Kön	2020	2022
Andel som sover otillräckligt (%) info ind. 4982	Österbottens välfärdsområde	totalt	14,0	20,6
Andel som sover otillräckligt (%), 20 - 64-åringar info ind. 4983			16,2	25,1
Andel som sover otillräckligt (%), 65 år och äldre info ind. 4984			9,0	10,0
Andel som sover otillräckligt (%), 75 år och äldre info ind. 4985			8,8	9,7
Andel som sover otillräckligt (%), hög utbildning info ind. 4987			17,5	18,6
Andel som sover otillräckligt (%), låg utbildning info ind. 4988			11,0	21,0
Andel som sover otillräckligt (%), medelhög utbildning info ind. 4986			15,9	21,6

3.2.2 Våld och otrygghet

Andelen som upplevt sitt dagliga liv som otryggt har aningen ökat i Österbottens välfärdsområde, i alla åldersgrupper, förutom i 65+-åringar, där den minskat. Ingen specifik statistik för Nykarleby finns.

Den goda nyheten är att alla andelen som upplevt sitt dagliga liv som väldigt otryggt har minskat i alla åldersgrupper.

3.2.3 Våld och otrygghet enligt utbildningsnivå

Bland högutbildade och de med medelhögutbildning har känslan av otrygghet ökat, jämfört med samma jämförelse bland lågutbildade där färre känner sig otrygga. Liknande trend, men med ett undantag, ser vi bland de som upplever sitt dagliga liv som väldigt eller mycket otryggt, bland högutbildade har det ökat, men bland de med medelhögutbildning och lågutbildade upplever färre att det dagliga livet är mycket eller väldigt otryggt.

Tabell 15. Våld och otrygghet enligt utbildningsnivå

Indikator	Område	Kön	2017	2019	2020	2021	2022	2023
Andel som råkat ut för våld eller hot i nära relationer (%) (2020) info ind. 5583	Österbottens välfärdsområde	totalt			2,9			
Andel som råkat ut för våld eller hot i nära relationer (%), 20 - 64-åringar (2020) info ind. 5584					3,9			
Andel som råkat ut för våld eller hot i nära relationer (%), 65 år och äldre (2020) info ind. 5585					0,5			
Andel som upplevt fysiskt eller psykiskt våld i nära relationer (%) info ind. 5588							6,1	
Andel som upplevt fysiskt eller psykiskt våld i nära relationer (%), 20 - 64-åringar info ind. 5589							7,6	
Andel som upplevt fysiskt eller psykiskt våld i nära relationer (%), 65 år och äldre info ind. 5590							2,4	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%) info ind. 5576					3,7		4,2	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%), 20 - 64-åringar info ind. 5577					4,0		5,1	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%), 65 år och äldre info ind. 5578					3,1		2,0	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%), 75 år och äldre info ind. 5579					5,7		2,2	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%), hög utbildning info ind. 5581					0,9		4,3	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%), låg utbildning info ind. 5582					5,8		4,9	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som otryggt (%), medelhög utbildning info ind. 5580					2,6		3,5	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som väldigt eller mycket tryggt (%) info ind. 5569					70,9		68,3	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som väldigt eller mycket tryggt (%), 20 - 64-åringar info ind. 5570					73,6		72,4	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som väldigt eller mycket tryggt (%), 65 år och äldre info ind. 5571					64,7		58,1	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som väldigt eller mycket tryggt (%), 75 år och äldre info ind. 5572					56,8		54,1	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som väldigt eller mycket tryggt (%), hög utbildning info ind. 5574					70,6		73,9	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som väldigt eller mycket tryggt (%), låg utbildning info ind. 5573					68,3		63,4	
Andelen personer som upplevt sitt dagliga liv som väldigt eller mycket tryggt (%), medelhög utbildning info ind. 5575					74,8		71,0	
Delta i mobbning minst en gång i veckan, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 270			0,8	0,8		0,5		1,3
Delta i mobbning minst en gång i veckan, % av eleverna i årskurs 1 och 2 vid yrkesläroanstalter info ind. 283			1,9	1,9		2,9		2,3

3.2.4 Brott mot liv och hälsa

Brott mot liv och hälsa som kommit till polisens kännedom har hållits på en ganska låg nivå och under snittet i välfärdsområdet i Nykarleby. Också personer som misstänks ha begått våldsbrott under påverkan av rusmedel har hållits på en låg nivå under medeltalet i välfärdsområdet i Nykarleby.

Tabell 16. Brott mot liv och hälsa

Indikator	Område	Kön	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Brott mot liv och hälsa som kommit till polisens kännedom / 1 000 invånare info ind. 3113	Österbottens välfärdsområde	totalt	5,1	5,0	5,4	5,2	5,3	5,0	5,4	
	Jakobstad		7,7	7,1	8,6	8,6	9,5	6,0	9,5	
	Kronoby		1,4	1,8	2,0	2,8	1,4	2,3	1,2	
	Larsmo		1,7	2,5			2,0	1,6		
	Nykarleby		2,8	4,1	2,4	3,5	2,8	2,5	3,5	
	Pedersöre		2,4	2,6	2,4	3,1	3,0	3,4	2,5	
Har utsatts för fysiskt hot under det senaste året, % av eleverna i årskurs 1 och 2 i gymnasiet info ind. 3926	Österbottens välfärdsområde					9,5		10,4		8,2
	Jakobstad					7,4		12,1		7,4
	Kronoby					5,8		11,4		8,3
	Larsmo									
	Nykarleby					12,3		8,5		
	Pedersöre					3,3		6,8		9,5
Har utsatts för fysiskt hot under det senaste året, % av eleverna i årskurs 8 och 9 info ind. 3907	Österbottens välfärdsområde					13,6		12,6		15,7
	Jakobstad					15,3		13,0		16,1
	Kronoby					10,7		11,6		11,6
	Larsmo					6,2		6,9		8,3
	Nykarleby					11,7		12,3		14,3
	Pedersöre					11,2		11,5		14,5
Personer som misstänks ha begått våldsbrott under påverkan av alkohol och/eller andra droger / 1 000 invånare info ind. 3088	Österbottens välfärdsområde		2,3	1,8	2,0	1,7	2,0	1,5	1,7	
	Jakobstad		2,9	1,9	3,7	2,4	2,4	2,5	2,9	
	Kronoby		1,8		1,5	1,5			1,5	
	Larsmo									
	Nykarleby		2,3	1,3	3,4		1,9	1,1		
	Pedersöre					1,4	0,5	1,2		

3.2.5 Våld i nära relationer

Här är det svårt att dra slutsatser, men bra att följa upp över tid i senare skede.

Tabell 17. Våld i nära relationer

Indikator	Område	Kön	2020	2022
Andel som räkat ut för våld eller hot i nära relationer (%) (2020) info ind. 5583	Österbottens välfärdsområde	totalt	2,9	
Andel som räkat ut för våld eller hot i nära relationer (%), 20 - 64-åringar (2020) info ind. 5584			3,9	
Andel som räkat ut för våld eller hot i nära relationer (%), 65 år och äldre (2020) info ind. 5585			0,5	
Andel som upplevt fysiskt eller psykiskt våld i nära relationer (%) info ind. 3280				6,1
Andel som upplevt fysiskt eller psykiskt våld i nära relationer (%), 20 - 64-åringar info ind. 3281				7,6
Andel som upplevt fysiskt eller psykiskt våld i nära relationer (%), 65 år och äldre info ind. 3282				2,4

3.2.6 Psykisk hälsa

Andelen personer som använt hälsotjänster på grund av psykiska problem har ökat i hela välfärdsområdet (förutom i åldersgruppen 65 år och äldre). Ingen enskild statistik för Nykarleby finns. Här spelar utbildningsnivån inte någon roll, oberoende av utbildningsnivå har det ökat.

Andelen som känner sig lyckliga har också minskat i hela välfärdsområdet, i alla ålderskategorier, förutom i de som är 75-år +. Också här spelar utbildningsnivån inte någon roll, alla utbildningsnivåer har blivit olyckligare.

Andelen som känner sig ensamma har ökat i alla ålderskategorier, förutom 75 år +, och oberoende utbildningsnivå i välfärdsområdet.

3.3 Ekonomi och livskraft

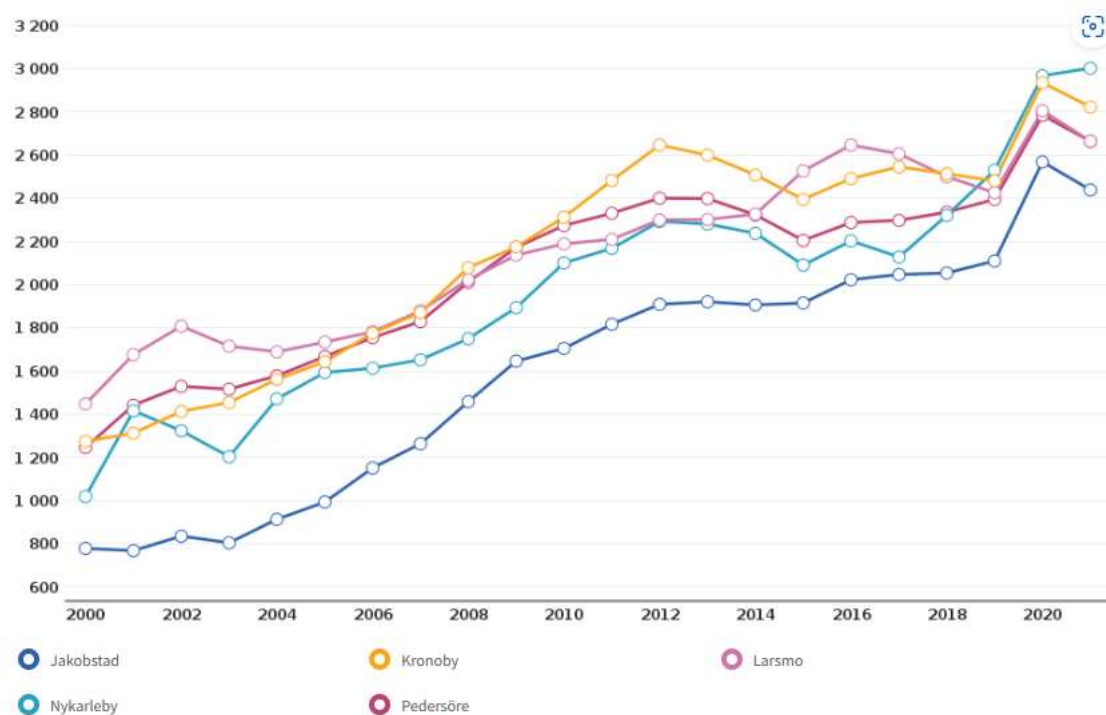
Ett annat sätt att mäta välfärd är att se på resultaten för ekonomi och livskraft och då är statsandelar totalt, euro / invånare en mätare som man kan använda.

Statsandelarna i euro per invånare har ökat stadigt under de senaste åren.

Tabell 18. Statsandelar totalt, euro/invånare

Statsandelar totalt, euro / invånare

info ind. 3179 Køn: Totalt

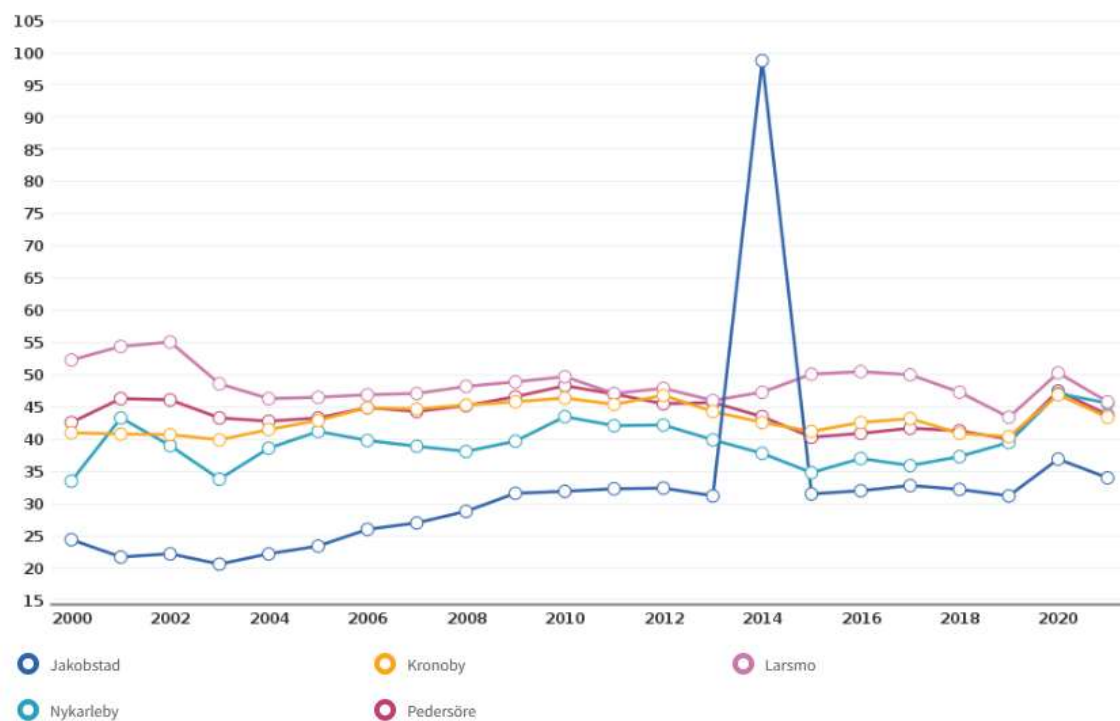

Statsandelar som procent av nettokostnaderna har legat på en stadig nivå under den senaste tiden.

Tabell 19. Statsandelar som procent av nettokostnaderna

Statsandelar, % av nettokostnaderna

info ind. 460 Kön: Totalt

Trenden för skatteinkomster är också på stigande och Nykarleby placerar sig i mitten, jämfört med närmommunerna.

Tabell 20. Skatteinkomster, euro/invånare

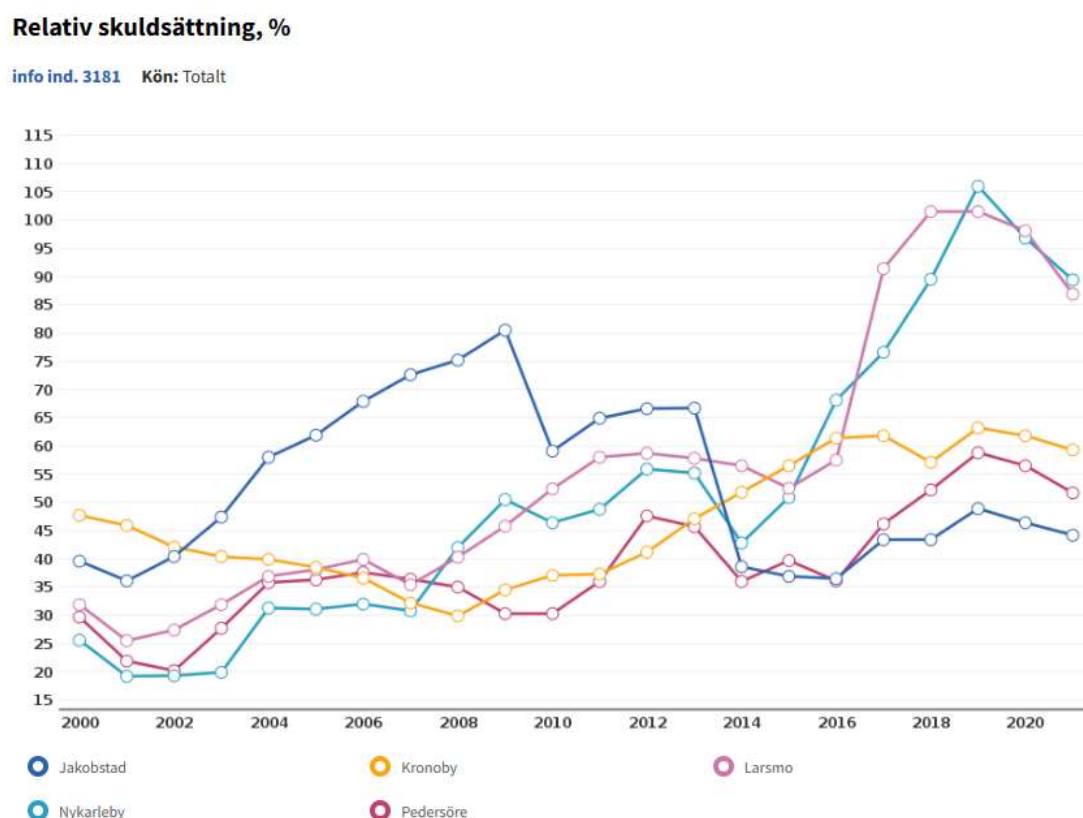
Skatteinkomster, euro/invånare

info ind. 3177 Kön: Totalt

Den relativa skuldsättningen har också minskat för Nykarlebys del sedan 2018.

Tabell 21. Relativ skuldsättning, %

3.4 Befolkning

Nativiteten i Österbotten och andelen personer under 18 år av befolkningen har i flera år varit bland de högsta i landet. Andelen invånare i arbetsför ålder har minskat och andelen äldre har ökat. Andelen personer som fyllt 75 år ligger i regionen något över landets medelnivå (11,4 %), och den förutspås öka med 27 procent under 2021–2040. Under samma tidsperiod kommer däremot antalet barn under 15 år att minska med cirka 16 procent. Skillnaden mellan de olika kommunerna i välfärdsområdet är dock stora.

De senaste åren har befolkningmängden hållits på en stabil nivå.

Tabell 22. Folkmängd

	Folkmängd			
	2019M12	2020M12	2021M12	2022M12
Nykarleby	7 464	7 479	7 497	7 434

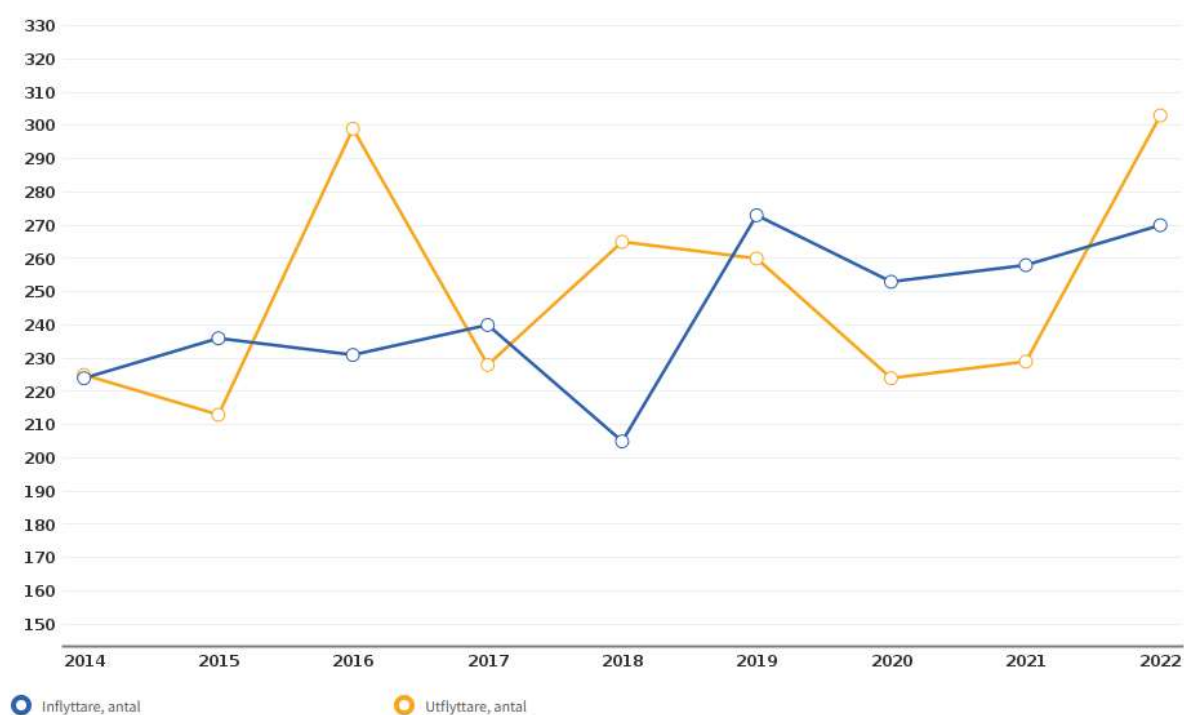
3.4.1 Inflyttare och utflyttare

Under perioden 2019-2021 så var det flera som flyttade in till Nykarleby än bort. Men under 2022 så ökade antalet utflyttare och överskred antalet som flyttade in.

Tabell 23. Inflyttare och utflyttare

Indikator	Område	Kön	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inflyttare, antal info ind. 3196	Jakobstadsregion ekonomiska region	totalt	2 012	2 158	2 072	2 210	2 024	2 139	2 033	2 037	2 199
	Vasa ekonomiska region		6 056	6 589	6 195	6 158	6 194	5 905	5 823	6 167	6 331
	Jakobstad		1 006	1 008	1 065	1 109	1 001	1 003	884	997	1 151
	Kronoby		216	251	218	218	241	220	257	224	193
	Larsmo		177	209	194	226	217	224	246	204	211
	Nykarleby		224	236	231	240	205	273	253	258	270
	Pedersöre		389	454	364	417	360	419	393	354	374
Utflyttare, antal info ind. 3197	Jakobstadsregion ekonomiska region	totalt	2 095	2 254	2 382	2 267	2 269	2 254	2 075	1 916	2 069
	Vasa ekonomiska region		5 519	6 148	6 298	6 540	6 037	6 084	5 969	6 112	5 776
	Jakobstad		1 037	1 106	1 104	1 066	1 035	1 045	976	895	938
	Kronoby		233	232	252	284	249	286	254	186	222
	Larsmo		220	235	241	206	228	227	213	203	197
	Nykarleby		225	213	299	228	265	260	224	229	303
	Pedersöre		380	468	486	483	492	436	408	403	409

Område: Nykarleby Kön: Totalt

3.4.2 Befolkningsprognos

Prognosen för 2025 och 2030 tyder på en befolkningsminskning i de flesta kommuner, så också.

Tabell 24. Befolkningsprognos för 2025 och 2030

Nykarleby 2025	
män	3 789
kvinnor	3 629
totalt	7 418
Nykarleby 2030	
män	3 706
kvinnor	3 574
totalt	7 280

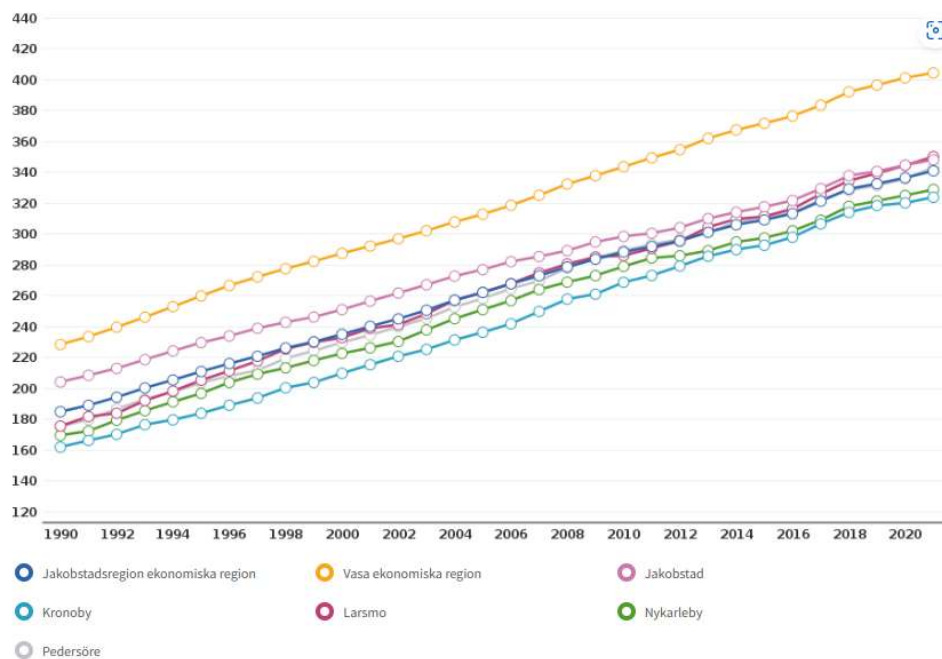
3.4.3 Utbildningsnivå

Som andra kommuner i regionen så ser stabil ökning i utbildningsnivån. Sedan hösten 2021 har vi också förlängd läroplikt till 18 år, vilket sannolikt kommer att synas i statistiken.

Tabell 25. Utbildningsnivå

Mått för utbildningsnivå

info ind. 180 Kön: Totalt

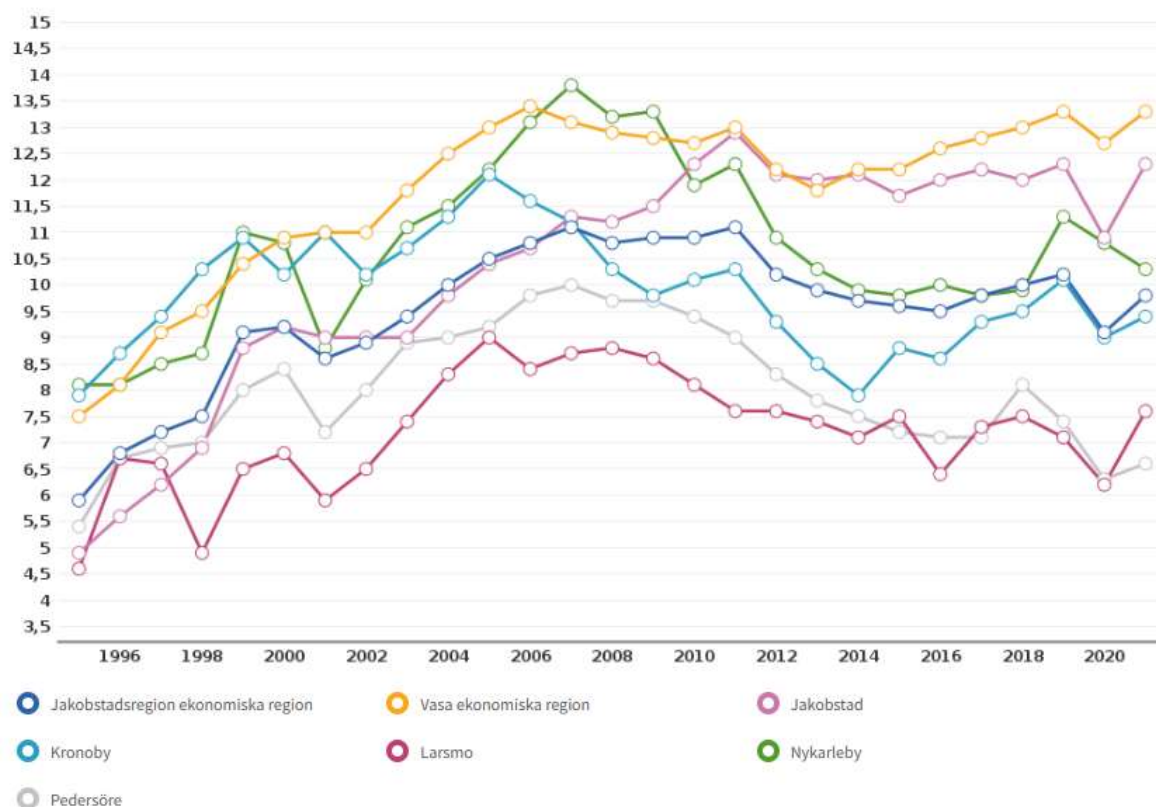
3.5 Livskraft

Kommunens allmänna risk för fattigdom har sjunkit och ligger nära medeltalet i jämförelse med grannkommuner.

Tabell 26. Kommunens allmänna risk för fattigdom

Kommunens allmänna risk för fattigdom

info ind. 3099 Kön: Totalt

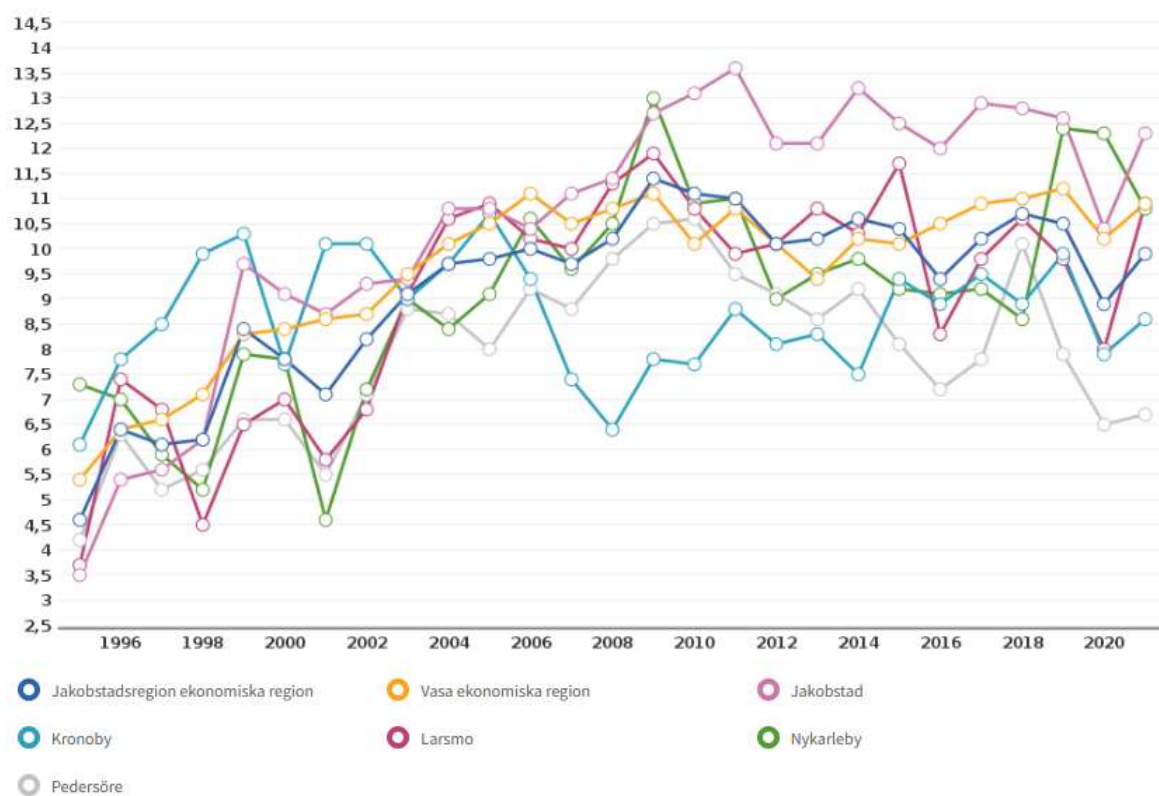
3.5.1 Risk för fattigdom bland barn

Risken för fattigdom bland barn har varit hög, men verkar nu vara på nedåtgående.

Tabell 27. Risk för fattigdom bland barn

Risk för fattigdom bland barn

info ind. 228 Kön: Totalt

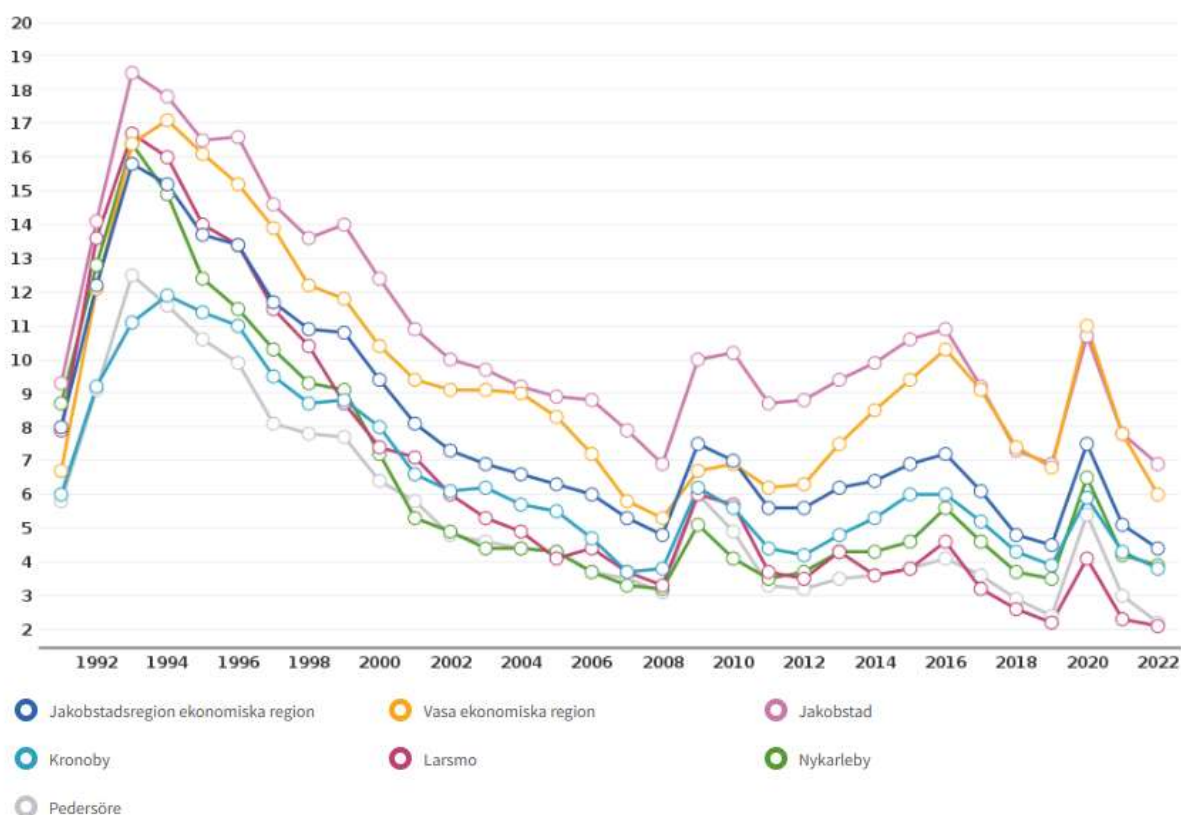
3.5.2 Arbetslöshet

Som i övriga regionen är arbetslösheten låg och utmaningen är snarare att locka arbetskraft till kommunen.

Tabell 28. Arbetslösa, % av arbetskraften

Arbetslösa, % av arbetskraften

info ind. 181 Kön: Totalt

3.6 Ojämlighet i hälsa och välfärd mellan olika befolkningsgrupper

Nivån på finländarnas allmänna hälsa och välfärd har hela tiden förbättrats, men hälsan och välfärden fördelar sig allt mer ojämlikt bland befolkningen. Ojämlighet mellan olika socioekonomiska grupper förekommer inom nästan alla områden av hälsa och välfärd. Välfärdsområdet har samlat in en del statistik och i jämförelse med andra välfärdsområden klarar sig Österbotten bra. Ett axplock: 14 procent ungdomar i åldern 20–24 år blir utan examen efter grundskolan, i hela landet är motsvarande siffra 17 procent.

3.7 PYLL-kompassen för hälsa och välfärd

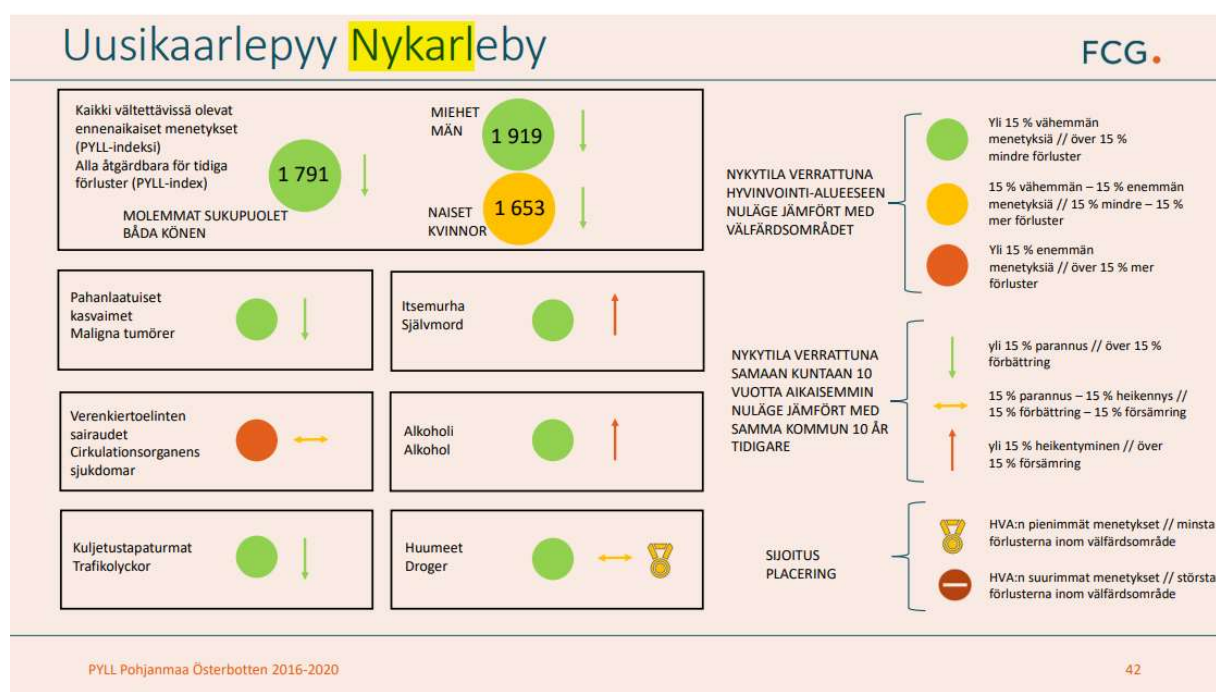
Österbottens välfärdsområde har tillsammans med alla kommuner fördjupat sig i hälsan och välfärden hos invånarna kommunvis. Att mäta välfärd är svårt, men ett sätt är att se på PYLL (Potential Years of Life Lost, svenska: Potentiella förlorade levnadsår) och det är en central indikator som speglar kan hjälpa kommuner och välfärdsområdet att jobba förebyggande för att förhindra tidig dödlighet. Rapporten ger en inblick i befolkningens övergripande hälsa och välbefinnande. Rapportens definition av dödsorsaker som kan förebyggas är baserad på en internationell lista från OECD/Eurostat.

Det är viktigt att notera att den för tidiga dödlighetens åldersgräns satt i denna rapport är 75 år. Medan detta är en allmänt accepterad gräns internationellt, skiljer det sig från vissa nationella standarder, såsom THL:s (Finlands Institut för hälsa och välfärd) gräns på 80 år.

PYLL-indexet som presenteras här beskriver antalet förlorade levnadsår per 100 000 invånare per år, standardiserat till OECD:s befolkning från 2010. Denna rapport täcker den aktuella perioden 2016-2020, men för att ge en djupare insikt i trender, sträcker sig datan från dessa perioder: 1996- 2000 → 2006-2010 → 2016-2020.

Nykarleby ligger ofta i mitten, men särskiljer sig i några fall. I fråga om cirkulationsorganens sjukdomar finns stora förluster och trenden är växande i både i Nykarleby och Jakobstad.

I Nykarleby inga förlorade levnadsår registrerats på grund av droganvändning och det är bäst resultat i regionen och från tidsperioderna 2006-2010 & 2016-2020. Här borde vi tillsammans fundera hur vi kan hålla nollan här.

4 Det förebyggande arbetets kostnader och eventuella resultat

För att se till att serviceproduktionen för välfärdstjänster svarar på välfärdsbehoven i Nykarleby stad finns det vissa saker som behöver göras:

Utvärdera och analysera behoven: Staden gör behovsanalyser och utvärderingar för att identifiera och förstå invånarnas välfärdsbehov. Detta görs genom att prata med olika befolkningsgrupper, föreningar, privatpersoner och välfärdsområdet. Vi samlar in och analyserar data, genomföra enkäter och har möten med invånarna för att få deras åsikter och insikter.

Planera och prioritera: Baserat på behovsanalysen och välfärdsberättelsen utformar staden en välfärdsplan som är i linje med kommunstrategin. Där fastställs tydliga mål och riktlinjer för att adressera de mest akuta och betydelsefulla välfärdsbehoven.

Samarbete och partnerskap: Nykarleby stad samarbetar med olika aktörer och intressenter, som välfärdsområdet, ideella organisationer och invånare, för att utveckla och leverera välfärdstjänster som svarar på behoven. Genom att involvera olika parter kan man dra nytta av deras expertis och erfarenhet för att säkerställa en mer effektiv och målinriktad serviceproduktion.

Flexibilitet och anpassning: Det är viktigt att vara flexibel och anpassningsbar för att möta förändrade välfärdsbehov. Staden utvärderar utfallet av sina insatser och justerar och förbättrar tjänsterna baserat på feedback och resultat.

Kommunikation och information: Nykarleby kommuniserar tydligt och öppet med invånarna om tillgängliga välfärdstjänster, rättigheter och möjligheter. Detta inkluderar också hur man kan ge feedback och påverka utformningen av tjänsterna.

Välfärdsberättelsen och -planen är en del av kommunens strategiska ledning. De är verktyg som kan användas i planeringen, uppföljningen, utvärderingen och rapporteringen av främjandet av hälsa och välfärd i kommunen.

5 Välfärdsplan nästa steg

Välfärdsberättelsen och -planen är centrala för kommunens strategi, används i planering och uppföljning av hälsa och välfärd. De sammanlänkar andra kommunala välfärdsdokument, eftersom aktörer och mål ofta överlappar.

Välfärdsplanen följer upp målen som finns i kommunstrategin med olika mätare. Arbetet med att ta fram en välfärdsplanen har påbörjats 2023.

Bilagor:

Hälsa i skolan

PYLL-kompassen för hälsa och välfärd

Resultat från kultur- och idrottsområdetsenkät

Referenser

[Förtroendeorgan » Nykarleby stad](#)

[Nykarleby.fi](#)

[Kulturläroplan](#)

[Kommunstrategi-2040.pdf \(nykarleby.fi\)](#)

Välfärdsplan för barn och unga 2021-2025 Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Nykarleby -

[PowerPoint-presentation \(nykarleby.fi\)](#)

[Organisation och beslutsfattande - Österbottens välfärdsområde \(osterbottensvalfard.fi\)](#)

[THL infograf Österbotten](#)

HUR MÅR ÖSTERBOTTEN? Regional välfärdsberättelse [2023207-5-12448.PDF](#)

[\(oncloudos.com\)](#)

Invånarenkät 2023 ([Protokoll-ärendets bilagor \(nykarleby.fi\)](#))